

List izhaja vsaki dan zjutraj razen ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L 8,—, za 3 mesece L 22,—, pol leta L 38,—, celo leto L 75,—, v inozemstvo mesečna L 50,— več. — Posamezne številke 30 st. — Oglasnina za 1 mm prostora v širokosti 1 kolone (58 mm): za trgovske in obrtne oglase L 1,—, za osemstbice, zahvale, poslana, vabila L 1,50, oglase denarnih zavodov L 2,—. Oglasi na prvi strani L 2,—.

EDINOST

Uredništvo in upravnništvo: Trst, ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 68-04. Dopolni naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravnisti. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne «Edinost». Poduredništvo v Gorici: ulica Giouše Carducci št. 7, L. n. — Telef št. 322. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Mati zdravnica

Menda ni odveč, če opozarjamo tu pa tam na lepe navade, ki so bile razširjene med vsem ljudstvom, a so pod vplivom novega življenja začele polagoma izginjati. Vse kaže, da ne bo dolgo, ko o tej ali oni lepi navadi ne bo več sledu. Novi rod raste, novi rod je videl vse drugačne stvari, uči se vse drugačnih stvari in rad zameta vse, kar spominja na preteklost, ker misli, da je vse, kar je novo, dobro in lepo. Nekateri ljudje ne vedo, da bi moral vsak napredek stremeti za tem, da se ohrani vse, kar je dobrega in lepega, in zavre le tisto, kar spozna za slabše. Tako bi človek resnično napredoval.

Naj danes spregovorimo par besed o domačem zdravljenju, o tisti samopomoči, ki bi je v nobeni hiši ne smelo manjkati. Pretekli časi so bili drugačni v tem oziru. Ljudje so polagali več pozornosti na ohranitev zdravlja. Obenem so si v sili in potrebi znali pomagati.

Spominjam se svoje babice. Takih žensk, kot je bila ona, je bilo še mnogo po naši deželi. Vsi robovi prisolnih njiv so bili posejani z njenimi zdravilnimi rastlinami. Gorje, če bi jih bil kdo pomandal. Njena skrinja je bila polna tega zdravilnega daru.

Nihče ni čakal bolzni. Kaj šel Gorje, če je spomladi kateri otrok sedel na mokra tla vrta. Bog vari, če je pozimi malo obleden stopil na mrz, ali če je vroč hotel piti mrzlo vodo in na to še polegati v senci. Na stotine takih grehov je bilo, na katere je pazilo materino oko. Ono je dobro vedelo, da je lažje obrniti zdravje kot si ga znova pridobiti.

Ce se je zgodilo, da je kdo nalahko obolel, se je dobilo tudi zdravilo zanj. Za vsako neugodje je svoje zelišče, svoj čaj, babica si je že znala pomagati. Ni rečeno, da je bilo mogoče vsako bolezen ozdraviti doma. So bolezn, radi katerih je treba nujno poklicati zdravnik. Toda je obilica malih bolezn, ki jih je mogoče pravočasno ozdraviti doma, radi katerih itak nihče ne hodi k zdravniku, dokler se bolezen ne razpase in je že prezno.

Takih žena, ki so znale pomagati svojim domačim v raznih malih težavah in potrebah, je bilo obilo po naših vaseh in je nekaj še danes, dasi manj kot nekdanj. kar pa ni prav. Matere so učile svoje hčere poleg pranja in kuhanja tudi to, kako naj si pomagajo v slučaju bolezni. Hčere so si to s pridom zapomnile in s haskom uporabljale na sebi in na svojih otrocih.

Naš preprosti narod je bil zdrav. Zrak in sonce sta mu dajala vedno novih sokov; če mu jih je kedaj zmanjkalo, si je znal sam pomagati v prvi sili. Tako bi moralo biti tudi za naprej. Ta tradicija samopomoči bi se morala nadaljevati. Samopomoči v sili je najboljša pomoč posebno tam, kjer so zdravniški stroški. In koliko je takih vasil! Naše matere morajo biti naše male zdravnice, ki bodo znale pri svojih otrocih v prvi vrsti preprečiti bolezni, če pa je ni mogoče preprečiti, zdraviti in znati negovati bolnika.

Velikega pomena je tudi pravilno negovanje bolnika. Včasih zdravila niti polovico toliko ne pomagajo kot pravilna nega. Naša dekleta bi se morala učiti te nege, kot matere pa biti neizprosne proti bolnikom, kadar gre za njih dobro. Slaba nega, nestrpnost z bolniki, prezgodnje vstajanje in novo prenapenjanje moči so pogosto največji grobkopi.

S tem smo mislili le na vnanjo nego bolnika. Bolnik potrebuje v isti, če ne v večji meri, tudi notranje nege. Saj sami vemo, kako vpliva dobra ali slaba beseda na nas. Mati zdravnica mora dajati bolniku poguma, biti mora nežna in obzirna z bolnikom, znati ga mora potolažiti in pomiriti. Vse, kar bi lahko vzemirjalo bolnika, naj se odstrani, skrbeti bi se moralo za potreben mir. Nepotrebni obiski bi se ne smeli prepuščati k bolnikom. Ona sama ne sme

vzemirjati bolnika s slabimi novicami ali mu kazati žalosten in zaskrbljen obraz. To vpliva slabo tudi na telesno zdravje.

Navedli smo le par misli. Iz njih posamezno sledi: Naj se v tiste kmetijske domove, kjer se je to že pustilo, znova uvede lepa navada zdravniške samopomoči. To svetujemo zato, ker vemo, da iz nevednosti in malomarnosti v ogromnem številu slučajeih sploh izostane vsaka pomoč. Bolezen se na ta način razpase, posledica je smrt. Naše matere naj znova postanejo naše zdravnice, ki naj čuvajo nad družino, da si po nepotrebnem ne nakopije bolezn, v slučaju bolezni pa naj ji nudi pomoči.

Tu je zopet lepa naloga naših deklet. Koliko se morejo naša dekleta naučiti, kar bodo lahko z uspehom uporabljala v bodočem življenju! Kako brdiko je gledati dekle, ki si še v najnavadnejšem slučaju ne zna pomagati, medtem ko so si znale vse bolj pomagati, celo njene prednice pred tisoč leti.

Rekli boste: kje naj se tega naučim? Se je mnogo ženic po naših vaseh, ki marsikaj vedo v tem oziru. Poleg tega imamo obilico knjig in člankov. Ne bomo vam jih naštevali, vsi naši listi vam jih nudijo, vsako leto izide kakka knjiga te vrste, le s pridom jo je treba brati.

Ne samo cvetice na okna, na gredicah naj rastejo tudi zdravilna zelišča, naše skrinje naj ne bodo prazne, kadar je treba zdravilnega čaja. V mnogih slučaji pa je v prvi vrsti potreba pameti, da si ne nakopimo prehlada in drugih bolezn — pa bomo imeli zmeraj rdeča lica. Na vse to naj gledajo naše sedanje in bodoče matere — zdravnice. P. B.

Viharji in snežni meteži

zadržujejo kitolevske ladje «Braganza»

RIM, 25. Agencija «Stefani» sporoča uradno: Ladja «Città di Milano» javlja potom brezličnega brzovanja, da je Braganza ostala v dne 23. in 24. t. m. zasidrana na že naznačenem kraju, 400 metrov vzdolžno od Gretovega otoka, ker je še divjal vihar s snežnimi meteži. Poletni so radi tega nemogoči.

Na podlagi izvršenih raziskovanj se lahko izključuje možnost, da bi se na Graetovem otoku nahajali ljudje, vendar pa bo nekaj mož zapustilo, čim bo to mogoče. «Braganza», da preišče položni del obale Graetovega otoka in vidijo, ali se morda kje nahajajo kakšni sledovi.

Glasom prejetih vesti izgleda, da krožijo med Gillsovimi otoki in med rtom Leigh Smith še štiri druge kitolevske ladje, med katerimi je tudi «Doggeren». «Braganza» javlja, da je trajajoče slabo vreme s severozapada začelo porivati ledovce s severa v oni morsk pas, ki je bil do sedaj prost.

BERGEN, 25. Iz King's haya je semkaj prispel parnik «Songdal», ki je pripeljal italijanske hidroplana «Marina I» in «S. 55». Major Maddalena, ki je spremljal oba hidroplana, bo danes odpotoval preko Amsterdama proti Italiji na svojem «S. 55», če bodo vremenske prilike ugodne.

Letalec Penzo bo prispel v Bergen v prihodnjih dneh in bo odletel proti Italiji na hidroplano «Marina I».

On. Turati v obrambo domačega vina

RIM, 25. Tajnik fašistovske stranke On. Turati je razposlal pokrajinskim zvezam okrožnico, v kateri jih opozarja na nič kaj hvalevreden pojav, da se pri raznih ceremonijah zauživajo inozemska vina. On. Turati opozarja, da nimajo domača vina ničesar zavidati inozemskim. Radi tega naj se na fašistovskih ceremonijah, pa tudi sicer, zauživajo samo nacionalna vina. To zahteva tudi sedanja doba valorizacije nacionalnih gospodarskih sil.

Abruški vojvoda v Bologni

Bologna, 25. Davi je prispel semkaj Abruški vojvoda. Na postaji so ga sprejeli zastopniki civilnih in vojaških oblastev. V prostorih fašja bo prisostvoval predavanju o italijanski Somaliji.

RESOLUCIJA

eksponentov prve kraške cone

RIM, 25. Agenciji «Stefani» poročajo iz Trsta z datumom od 24. t. m.:

«V prostorih sezanskega fašja so se zbrali ekspONENTI prve kraške cone. Nadzornik cone pokrajinske fašistovske zveze je podal poročilo, ki je bilo sprejeto s toplim odobravanjem. Zborovalci so nato odobrili resolucijo, s katero obnavljajo napram duceju in fašizmu čustva vdanoosti, že izražena v neki prejšnji resoluciji od preteklega junija, ter ugotavljajo z velikim zadovoljenjem obstoj popolne in dejanske harmonije, obstoječe med vsemi italijanskimi državljani na Krašu, naj si bodo iz starih pokrajin ali pa drugojezični, ter med njimi in fašistovskimi oblastmi. Potem ko so povdarili, da smatrajo za neobhodno potrebno, da se ta harmonija ohrani čista in nedotaknjena, ker samo iz nje zamoreta vzkliti dobrobit in varstvo tujeodnega prebivalstva, naglašajo zborovalci svečano v imenu vsega prebivalstva, da nočejo imeti prav nič skupnega z onimi maloštevilnimi agitatorji, ki jih je treba smatrati za sovražnike tega prebivalstva, kateremu skušajo prizadeti s svojim delom sieherno zlo. Resolucija izraža nato čustva odločnega obsojanja tolovajskih činov, ki so bili izvršeni v poslednjem času v con, kakor uboj milijnika Cervenika Josipa, ki je padel kot žrtev dolžnosti napram novi veliki domovini in katerega namerava prebivalstvo počastiti na bolj svečan in trajen način; žigovsko ostro slovenski tisk, ker ni čutil človečanske dolžnosti, da bi obsodil zločinca tako grdega zlodejstva, čigar žrtev je bil tujec, in izjavlja končno, da radi tega ta tisk ne izraža čustev mirnega in delavnega kraškega prebivalstva.»

Prip. ur. Objavljamo to sporočilo agencije Stefani v informacijo živnosti. Naših čitateljev ni treba posebej opozarjati, da smo omenjeni zločin odločno obsodili. Naše tozadevne izjave so bile dovolj jasne in vsaka nadaljna beseda bi bila odveč.

Za prijateljske odnose med Italijo in Francijo

PARIZ, 25. List «Liberté» objavlja pismo g. Chauvina, predsednika združenja francoskih bojnikov. G. Chauvin piše, da sovražni čin, izvršen proti italijanskim visokoolcem tekem olimpijskih iger, ne odgovarja čustvovanju pretežnega dela francoskega naroda napram Italiji; prav posebno pa ni v skladu s čustvovanjem bivših bojnikov. Protitalijanske izgrede nekaterih izživačev obsojajo vsi oni, ki so obranili v spominu skupne boje in skupna gerja, ki so družili Francijo in Italijo tekem vojne.

G. Chauvin zaključuje svoje pismo tako-le: «Mi smo skrbni čuvaji francosko-italijanskega prijateljstva in imamo pri tem zadoščenjem, da izpolnjujemo delo onih številnih naših tvarišev, ki so kot junaki padli na obeh straneh Alp.»

Jugoslovanska vlada in KDR

Zanimanje za današnje sejo ministrskega sveta

BEOGRAD, 25. Za jutrišnjo sejo ministrskega sveta vlada veliko zanimanje. Vlada pa tudi drugi krogi menijo, da bo vlada sklepala o ukrepih, ki se imajo podvzeti proti KDK in njenim voditeljem zaradi veleizdaje. Tukajšnja «Pravda» pravi, da bi bilo treba zavzeti napram KDK odločno stališče.

Aretacija nevarnega zločinca

MILAN, 25. Neki Alfredo Baldeli, mož, ki je star znanec policije, ker je bil že večkrat obsojen radi raznih zločinov, je pred tremi leti v družbi z nekaterimi komunisti organiziral napad na fašista Cantinija. Imel pa je smolo, zakaj napad se mu ni posrečil. Ker ga je policija zasledovala tudi radi raznih drugih zločinov, je zbežal na Francosko, a tudi tam je imel opravka z oblastmi, ker ni znal razlikovati med svojim in tujim blagom.

Prej nekak tedni se je bil spet povrnil v Milan in je začel iskati fašista Cantinija, da bi se maščeval. Policija pa ga je aretirala in ga spravila na varno v zapore.

Drž. tajnik Kellogg

se danes sestane s Poincaréjem

PARIZ, 25. Včeraj popoldne je državni tajnik Kellogg posetil francoskega zunanjega ministra Brianda v palači zunanjega ministrstva na Orsayskem nabrežju. Pri Briandu se je mudil skoro eno uro v prijateljskem razgovoru. Briand mu je še tekom včerajšnjega popoldneva vrnil poset.

Danes dopoldne je Kellogg na ameriškem poslaništvu sprejel zastopnike tiska. Dejal jim je, da k pogodbi sami nima ničesar več dodati, ker jim je glede nje pač že vse znano. Izrazil je pač že nado, da bo imela pogodba velik pomen za udeležitev svetovnega miru. Obenem je označil Brianda kot prvega, ki je dal pobudo za pogajanja in sklenitev te pogodbe. Dodal je še, da se bo jutri sestel z ministrskim predsednikom Poincaréjem.

Tekom včerajšnjega dne so pričeli prihajati v Pariz tudi že zastopniki drugih držav. Med drugimi je prišel včeraj prof. Ušida, ki bo podpisal pogodbo v imenu Japonske. Za jutri pa se pričakuje prihod nemškega zunanjega ministra Stresemanna.

Razprave na konferenci

medparlamentarne unije

BERLIN, 25. Na včerajšnji seji interparlamentarne unije se je nadaljevala razprava o političnem položaju. Govorili so angleški komunistični poslanec Seklatvala, predsednik egiptovske zbornice Visa Vasev beg, ki je pojasnil egiptovsko parlamentarno krizo, nadalje zastopnik madžarskega parlamenta Lukacs, ameriški zastopnik Barthold, zastopnik letiške manjšine v Nemčiji Schiemann, avstrijski poslanec Drexel, bivši francoski minister Borel in drugi.

Razprava o poročilu glavnega tajnika unije je bila odgojena na danes. V razpravo pa je še včeraj prišlo vprašanje o razvoju sedanjega parlamentarnega sistema. Ta razprava se je danes dopoldne nadaljevala. Francoški zastopnik Berthaud je poudaril, da proti sedanjemu parlamentarizmu največja nevarnost s strani sindikalizma, takozvane korporacijskega «trusta». Poljski poslanec Thugut je ugotovil, da bi se moralo skčiti v vseh državah število strank. Egiptovski zastopnik pa je predlagal, naj se proglasi vsako zatiranje parlamentarnega režima kot nepostavno. Sledila je živahna razprava in končno se je na predsednikov predlog zavezni sklep odgodil.

Italijanski poslanec on. Solmi je izrazil svoje priznanje Wirthovemu poročilu in dejal, da bi se bilo treba izogniti prestrogi obliki eventualnega sklepa v zvezi parlamentarnega sistema, ker bi se sicer ne mogel izvesti v vseh državah na enak način. Italija je dejal italijanski delegat, je že izvedla reformo italijanskega parlamenta, ne da bi pri tem zrušila njegove temelje.

Preden je bil sprejet predsednikov predlog o odgovitvi razprave o egiptovskem protestu, so govorili še zastopniki nekaterih drugih držav. Seja unije je bila nato zaključena.

Drugi dopisane HSS na zasedanju interparlamentarne unije v Berlinu

ZAGREB, 25. «Narodni Val» poroča, da je prispel v Berlin poslanec iz vrst HSS dr. Cajkovic kot drugi zastopnik HSS na konferenci interparlamentarne unije. Na postaji je dr. Cajkovic pričakoval poslanec dr. Krnjević. Imela sta takoj daljšo konferenco, nato pa sta skupno odšla v nemško zbornico, kjer zaseda interparlamentarna unija.

Jubilej največjega sodobnega češkega pisatelja

PRAGA, 25. Jutri bo slavil največji sodobni češki pisatelj Alojzij Jirasek svoj 77-letni rojstva.

DUNAJ, 25. Avstrijski orožniki so v bližini Außerwillgratena aretirali dva milijnika, ki sta pomotoma prekoračila mejo. Italijanski konzul v Inomestu je podvel vse korake, da ju oblasti spet izpuste na svobodo.

Letalo „Greater Rockford“

pristalo v južni Groenlandiji

BERLIN, 25. Tukajšnji list «Landpost» je prejel iz Groenlandije poročilo, v katerem je rečeno, da je tamkajšnji guverner izjavil, da sta letalca Hassel in Cramer pristala s svojim letalom «Greater Rockford» na obali v južni Groenlandiji. Prebivalstvo naselbin Fickensese-ja in Lichtenfelsa na Groenlandiji ju je namreč opazilo v nedejlo dopoldne, ko sta razmeroma jako nizko letela preko obah naselbin.

Sicer se ni znan kraj, kjer sta letalca pristala, izgleda pa, da se je to zgodilo na kakki veliki ledeni plošči blizu Frederikshaba. V vsakem slučaju pa se je moralo letalo pri pristanku pokvariti, ker na Groenlandiji ni niti enega pripravnega kraja, kjer bi moglo brez vsake poškodbe katerokoli letalo pristati.

Izjave grofa Bethlena

o Reki kot tranzitnem pristanišču

BUDIMPEŠTA, 25. Ministrski predsednik grof Bethlen je podal uredniku lista «Az Est» naslednje izjave o Reki kot tranzitnem pristanišču za madžarsko blago: «Tudi v podrobnostih je bil že dosežen popoln sporazum. Težkoče obstojajo samo še glede tarifnih olajšav na jugoslovenskih železnicah. Tozadevna pogajanja so se pričela že pred enim letom, pa niso mogla dovesti do nobenega uspeha radi notranjepolitičnih prilik in radi pogostih vladnih sprememb v Jugoslaviji.»

Požar uničil vas

Osem in dvajset hiš upepeljenih. - Človeško žrtvo

TRIDENT, 25. Včeraj popoldne je izbruhnil v vasi Romeno, ki se nahaja v Nonski dolini, velik požar, ki se je radi vetra hitro razširil na vse hiše, dasi so takoj prihili na pomoč ognjegasi iz vseh bližnjih vasi. Ogenj je upepelil osem in dvajset hiš; zgorelo je tudi vse pohištvo, seno in mnogo živil. Skoda cenijo na preko pol milijona lir.

Požar je bil izbruhnil ob 13.30 in šele ob 19 uri se je posrečilo omejiti ga. Dve vaščanki, 44-letna Rahela Francisci in njena 16-letna hčerka sta hoteli rešiti še nekaj robe, ko je bila hiša že v plamenih. Dim pa ju je zadušil in zgrudil sta se nezavestni na tla. Nekaj pogumnih mož je planilo za njima v gorečo hišo in ju prineslo na prosto. Bilo pa je že prekasno. Ženski sta bili že mrtvi.

Odigravali so se pretresljivi prizori. Neki materi se je posrečilo, da je rešila svojih pet otrok iz goreče hiše. Ni se strašila nevarnosti, ki je šlo za to, da reši svojih pet življenj. Ko je nesla v naročju poslednja dva otroka iz hiše, ki je bila že vsa v plamenih, ji je začelo goreti krilo in so jo komaj rešili smrti.

Štiri osebe so bile ranjene oz. so zadobile razne opekline, ki pa niso nevarne. Na mesto nesreče so prihitele oblasti.

Železniška nesreča blizu Sušaka

En zavirač mrtov, drugi težko ranjen

SUŠAK, 25. Ko je davi ob 4.15 krenil s sušaške postaje tovorni vlak s 30 železniškimi vozovi proti Bakru, je strojevodja opazil pred predorom, da zaradi močnega vzpona in ovinka ne bo mogel prevoziti del proge skozi predor, radi česar se je namenil, vrniti se z vlakom nazaj.

Tedaj pa je pred predorom skočil zadnji železniški voz s tira. Strojvodja tega ni zazapel in je vozil še nadalje nazaj. Takrat pa se je pet vozov drug za drugim prevrnilo. Vsi vozovi so se pri tem docela razbiti. V predzadnjem vozu je bil zavirač Ribar. Ta je padel med vozove, ki so ga popolnoma zmečkali, da je ostal na mestu mrtov. Drugi zavirač Marovič je opazil prevrtajoče se vozove ter je skočil s svojega voza. Pri tem se mu je spodtaknila noga in je padel na tračnice. Kolesa sledečih vozov so mu šla preko obeh nog in mu ju popolnoma razmesarila. Prepeljan je bil v bolnišnico, kjer so mu zdravniki takoj odrezali obe nogi nad kolenom. Malo je upanja, da bo ostal pri življenju.

Zaradi te nesreče so morali potniki osebnih in brzih vlakov na mestu nesreče prestopati.

Tavažoji Kitajci

REKA, 25. Italijanska obmojna policija je zavrnila dvanajst Kitajcev, ki so hoteli priti iz Jugoslavije v Italijo, pa niso imeli na svojih potnih listih italijanske konzularnega vizuma.

Podzemna železniška nesreča

v New Yorku

NEW YORK, 25. Na neki postaji v New Yorku je skočil s tira potniški vlak sinoči ob času največjega prometa. 20 potnikov je bilo mrtvih, kakih sto pa težko ranjenih. Več železniških vozov se je narinilo drug na drugega. Nesreča je izzvala nepopisno paniko. Morali so nastopiti močni policijski oddelki, da se je napravil red med veliko množico ljudi, ki so prihili z vseh strani, da vidijo strašne posledice te železniške nesreče.

NEW YORK, 25. Kot doznavamo, je železniška nesreča na postaji Times Square zahtevala 22 človeških žrtev. Število ranjenecv se še ni ugotovilo, izgleda pa, da jih je mnogo več nego sto.

Tedenski pregled

TRST, 25. avgusta 1928.

ITALIJA

Ko so se pred kratkim izvršile znane spremembe v vladi in sta bila imenovana dva nova ministra, jima je načelnik vlade, kot znano, dal točna navodila in smernice za njuno delo. Poleg drugih je takrat novi finančni minister on. Mosconi prejel naročilo, naj uvede v državno knjigovodstvo čim večjo jasnost. Finančni minister se je nemudoma lotil potrebnih preuredb najprej pri knjigovodstvu državnega zaklada. Novinarji so se dni izvedeli, da bo račun državne zakladnice obsegal odsej samo gotovino, nabrano v blagajnah osrednje zakladnice, kovalnice in inozemskih zakladnih agentov. Nadalje je finančni minister odredil, da se na novo razporedijo zakladni dolgovi in krediti. V račun državnega dolga so bile prenesene tudi postavke, ki pravzaprav niso spadale tja. Spriču tega se je s 30. junija dolg povečal za 500 milijonov lir. Račun o državnih kreditih pa je bil razdeljen na dva dela. Prvi del obsega kredite, ki so bili dovoljeni državnim upravam, drugi del pa kredite za zakladnične operacije. V tekočih računih se bodo končno vključevale samo razlike med pasivo in aktivno, tako da bo tudi nestrokovnjakom omogočen vpogled v te račune.

Na podlagi teh preuredb izkazuje račun državne zakladnice od 31. julija t. l. 14 milijonov prebitka. Določeni izdatki so namreč znašali 1.449 milijonov lir, ugotovljeni prejemki pa 1.463 milijonov. Skupna svota notranjih dolgov znaša 86 milijard 382 milijonov lir. Bančni obtok se je nekoliko zvišal, obtok državnih bankovecv pa se je znižal za 41 milijonov lir.

Načelnik vlade je sklical za dan 17. septembra veliki fašistovski svet. Veliki svet bo sklepal o proslavi šeste obletnice pohoda na Rim. O priliki te proslave bodo tudi letos otvorjena razna javna dela, tako na pr. novo postopje rimnariškega ministrstva v Rimu. Železniška proga Orte-Civitavecchia in drugo. Še pred velikim fašistovskim svetom se bo na poziv tajnika on. Turatija sestalo vodstvo fašistovske stranke.

V Helsingforsu, glavnem mestu finske republike, sta ministri zunanjih del Procopé in italijanski poslanec prof. Pagliano v torek podpisala spravno in arbitražno pogodbo med Finsko in Italijo. Pogajanja za to pogodbo so se vršila v Helsingforsu, ratifikacijske listine o pogodbi pa se bodo izmenjale v Rimu. Povodom podpisa spravne in arbitražne pogodbe med Italijo in Finsko je Nj. V. kralj odkloval predsednika finske republike z redom sv. Mavricija in Lazarja. Načelnik vlade in finski zunanji minister pa sta si poslala drug drugemu brzjavni častitki.

V tem tednu so se na Svalbardskih otokih na novo pričela raziskovanja. V King's bay sta se pred dnevi prispeli ladji «Città di Milano» in «Braganza». V bližini Svalbardov se nahajajo tudi ribiški ladji «Viking» in «Velskary». Francoški rešilni ekspediciji pripadata poleg poslednje imenovane tudi ladji «Heilmann» in «Hobby». Kot doznavamo je «Braganza» že odplula proti zapadu. V ponedeljek jo je silen vihar prišilil, da si je poiskala zavetja na južni strani

Velikega otoka. Kmalu nato je prečala ladjo «Viking». Ta ladja, ki ji je italijanska vlada obljubila nagrado, je ves čas od jutranja do tih dni iskala pogrešano skupno zrakoplova «Italije», ne da bi našla niti sledu o njej.

INOZEMSTVO

Zaradi ponovnih demonstracij proti Italiji in nettunskim konvencijam je italijanska vlada poslala potom poslaništva v Beogradu dve verbalni noti. Prva je protestirala italijanski poslanik comm. Galli sam, druga pa in v vse bolj ostri obliki odpravnik poslov italijanskega poslaništva v Beogradu. Sprito teh dveh not, v katerih je italijanska vlada zahtevala, da se da zadostne prizadetim konzulom v Splitu in Šibeniku ter se povrne škoda, ki je bila povzročena italijanskim podnikom in ljudem v Dalmaciji, je jugoslovenska vlada nemudoma uvedla preiskavo in je deloma tudi že kaznovala krivce. Na zahtevo Rima je bil poleg drugega pravni referent in namestnik splitskega velikega župana kazensko premeščen v Sinj. V Split je bil odpostavljen nadzornik notranjega ministrstva, da vodi preiskavo proti demonstrantom in povzročiteljem incidentov. Kot zastopnik splitskega velikega župana je nastajajoči uradni konsul g. Castagnettij so žalje, ker so ga demonstrantje žalili.

V odgovor na obe italijanski verbalni noti pa je poslal zunanji minister italijanskemu poslaništvu v Beograd noto, v kateri ga je obvestil, da je vlada izvršila vse, kar je zahtevala Italija v zadostne italijanskim oblastem in podnikom v Dalmaciji.

Meditelj je imelo vodstvo KDK v Ljubljani sejo. Sprejelo je resolucijo, s katero se je v celoti pridružio sklepu HSS, da odpolje svoje zastopnike v Berlin, kjer je pričela pred dnevi

zasedati 25. konferenca interparlamentarne unije. Kot doznavamo, je izvrševalni odbor te unije priznal dr. Krnjeviča kot zastopnika HSS na konferenci.

V Albaniji se ima danes izvršiti sprememba režima. Pred kratkim so se tam vršile volitve v novo poslansko zbornico in vladne stranke so dobile v nori zbornici veliko večino. Za danes je bila napovedana otvoritvena seja te nove ustavodajne zbornice. Na tej seji se ima proglasiti Albanija za kraljevino in dosedanji predsednik republike Ahmed beg Zogu za albanskega kralja.

Volitve v poslansko zbornico so se v nedeljo izvršile tudi v Grčiji. Tam so dobili Venizelosi pristajši v novoizvoljeni zbornici ogromno večino, in sicer od vseh 250 poslanskih mandatov preko 220.

Romunija in Madžarska, ki se doslej še nista sporazumeli v zadevi madžarskih optantov na Romunskem, ter Poljska in Litva, ki imata rešiti še več medsebojnih spornih vprašanj, so si izmenjale v poslednjem času več not, da bi prišle do zaželjene ureditve medsebojnih odnosov, ker se ima v kratkem pričeti zasedanje Družbe narodov, na katerem bodo morali zastopniki teh držav poročati o omenjenih zadevah in njihovi eventualni ureditvi. Kot pa izgleda, niso bili ne v enem ne v drugem slučaju doseženi nikaki uspehi.

V Parizu so se pričele poslednje priprave za podpis Kelloggove protivojne pogodbe, ki jo bodo, kot znano, podpisali zastopniki 15 vladi. Državni tajnik za zunanje zadeve Zedinjenih držav je že včeraj prispel v Pariz in se je nastanil v ameriškem poslaništvu. Kellogg se ne bo spuščal v nikake razgovore o francosko-angleškem sporazumu za omejitve pomorskega oboroževanja ali o čem drugem, marveč se bo takoj po podpisu pogodbe vrnil preko Irske v Zedinjene države.

je bila objavljena v uradnem listu z dne 22. avgusta t. l. namreč zakon št. 1771 z dne 6. januarja 1928, s katerim stoji omenjeni dogovor v veljavo.

Udruženje obveščila vse prizadete, da se bo pričelo s plačevanjem pokojnin, in nadalje, da je treba zavrniti vsakršno posredovanje odvetnikov v tem pogledu.

Nadaljnja navodila in informacije se dobivajo v ulici S. Catarina št. 1, kjer se nahajajo uradni prostori omenjenega udruženja. Oni, ki prebivajo na deželi, naj se obrnejo na podeželske zaupnike udruženja.

Ameriška posojila

Newyorška banka Dow, Jones & Co. je pred kratkim izdelala statistiko, iz katere izhaja, da so Združene države prevzele v prvem polletju tekočega leta za 1480 milijonov dolarjev inozemskih zadolženj in delnic delniških družb. V Združenih državah plasirana posojila in delnice inozemskih privatnogospodarskih podjetij prihrak prekašajo vsoto notranjdržavnih in občinskih posojil.

Table with columns: 1927, 1928, I. polletje, v mil. dolarjev, Vsota inozemskih posojil, državna in občinska posojila, posojila priv. inozemskim družbam, etc.

Od dovoljenih posojil je odpadlo 573.9 milijonov na Kanado in 226.4 milijonov dolarjev na Nemčijo. V evropske vrednostne papirje je bilo investiranih 469.9 milijonov dolarjev. Danska je najela 69 milijonov, Italija 47 milijonov, Norveška 30 milijonov in Poljska 21.2 milijonov dolarjev posojil. Na latinsko Ameriko je odpadlo 298.4 milijonov in na Azijo (Japonska) ter Avstralijo skupno 136.5 milijonov dolarjev. Zanimivo je dejstvo, da je nič manj nego 62% v

Iz našega urada

L. Fabac — Trst. Prosim Vas, da se oglašite v tajništvo. Ivan Gnezda — Gor. Kanonija. Posredovanje bi bilo preuranjeno, ker se rekurzi normalno ne rešujejo v petih mesecih. Upoštevajte, da se med te mesece padle še poletne počitnice. Pozneje enkrat. J. Bizjak — Orehek. Prinesite pokojninsko knjižico. Ana vd. Jakomin — Kubeč. Vam je vojna pokojnina priznana. Smo pospešili rešitev pri likvidacijskem odboru. Blaž Debeljuh — Černja. Provižorna podpora Vam je bila ukinjena, ker je bil izdan negativen odlok št. 393251 z dne 18. II. 1927. Tozadnji odlok Vam je bil tudi vročen, pa ste nato vložili rekurz, kateri se sedaj nahaja na računskem dvoru od 20. V. 1927. Je treba čakati na sklep, vsekakor se bomo povrnila in stvar.

Oprostitev davkov

I. Rustja - Hruševje: Na Vaše vprašanje prav radi damo sledeče informacije na tem mestu, ker bodo služile v splošno našim kmetovalcem. Zakon bivše monarhije, ki je v naših pokrajinah še vedno v veljavi (z. d. št. 124 z dne 16. III. 1917), predvideva začasno oprostitve davka na zemljiške dohodke, naklade in zemljiški davek onih parcel, ki so poškodovane radi elementarnih katastrof (bodisi

All'onorevole Agenzia delle Imposte Dirette in relazione alla denuncia presentata il giorno... coltivate a... contraddistinti in catastre alle particelle nro... in relazione alla denuncia presentata il giorno... notificata a codesta Onor. Agenzia l'entità del danno subito dalla (grandinata itd.) del... come risulta dal seguente prospetto:

Table with columns: SPECIFICAZIONE dei prodotti colpiti dalla... (grandine), QUANTITÀ DI PRODOTTI, Prezzo, Importo del danno

In conseguenza di quanto qui sopra, si sollecita lo sgravio e il rimborso delle imposte e delle sovrimposte sui terreni danneggiati, nonché dell'imposta di R. M. sul relativo reddito agrario.

Iz tržaškega življenja

Nepreviđni dečko Vživljenje v mestu postaja od dneva do dneva živahnjeje. Z razmahom prometnih sredstev je postala hoja po mestu precej precej večerna. Zato je treba tedaj večje previdnosti, ako se človek hoče izogniti raznim neprijetnostim. Posebno je to treba bacati v glavo mladim otrokom, ki se v svoji brezskrbnosti prav malo brigajo za nevarnost. 8-letni šolarček Franca Bobichio, stanujoč v ulici Capitelli št. 17, jo je včeraj pošte-

rednostnih papirjih privatnogospodarskih podjetij naloženega kapitala šlo v Kanado in samo 25% v evropske države, med katerimi prvači zopet Nemčija.

POSEBNI VLAKI ZA OBISK POSTOJSKE JAME

Zelezniška uprava sporoča, da bodo dne 2. septembra na razpolago občinstvu sledeči posebni vlaki za potovanje v Postojno povodom prireditve v tamkajšnji jami: Proga Benetke - Postojna Benetke odh. ob 6.50; Tržič odh. ob 10.55; Nabrežina odh. ob 11.30. — Postojna prih. ob 13.20. Postojna odh. ob 19.05. Proga Videm - Gorica - Postojna Videm odh. ob 6.30; Kormin ob 7.02; Gorica ob 7.27; Tržič 8.17; Nabrežina ob 9.05; Opčine 9.32; Divača ob 10.12. — Postojna prih. ob 11.16. Postojna odh. ob 17.30. Proga Trst - Postojna. Trst odh. ob 8.—; Sv. Križ ob 8.35; Prosek 9.10; Sežana ob 9.34; Divača ob 9.58; Ležace ob 10.18. — Postojna prih. ob 11.00. Postojna odh. ob 20.25. Proga Reka - Postojna. Reka odh. ob 8.10; Matulje ob 8.36; Jordani ob 8.53; Bistrica 9.40; Prem 9.57. — Postojna prih. ob 10.38. Postojna odh. ob 18.50. Proga Pula - Postojna Pula odh. ob 7.05; Kanfanar ob 7.53; Pazin 8.25; Herpelje ob 10.17. — Postojna prih. ob 11.43. Postojna odh. ob 17.50. Izdajali se bodo potnikom vozni listki prepečateni na postaji Postojna - Jama (Postumia - Grotte). V nedeljo, dne 2. septembra, bo tudi vstopnina v jamo znižana za 50 %.

Rojstva, smrti in poroke v Trstu dne 24. avgusta 1928 Rojeni: 10 (mrtvorojeni: 1); umrli: 11; poroke: nobene.

skem dvoru od 20. V. 1927. Je treba čakati na sklep, vsekakor se bomo povrnila in stvar. Anton Ivančič — Male Loče. Akt se nahaja še vedno v preiskovalnem štadiju in manjka še vedno mnenje višje zdravniške komisije, katere se ima izraziti, ali je bolezen v zvezi z vojaško službo. Elizabeta vd. Miani — Ivanjgrad. Manjka še vedno poročilo o svojega ministrstva, katero smo pospešili. Ivan Lozej — Ivanjgrad. Odgovor in natančna navodila o nadaljnjem postopanju za končno rešitev zadeve vojne škode dobite pri gospodu v Gorjanskem. Oglašite se tam čim prej. Trnovec 4. O Vaši zadevi nam bo mogoče prihodnji teden kaj podrobneje poročati. TAJNIŠTVO.

dečko nekoliko previden, bi se bilo vse srečno končalo. Ta pa je z jabolkom v ustih tekel dalje in zadel s silo v prednji del avtomobila. Pri tem se je pobil po glavi in si zlomil desno ključnico. Sofer je dečka posadil v avto in ga popeljal v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v X. oddelek. Radi svoje nepreviđnosti se bo moral zdraviti dober mesec dni. Nezgoda na delu 17-letni Gvidon Perade, stanujoč v ulici G. R. Carli št. 10, je bil včeraj jutraj zaposlen pri gradbi nekakega parka v ladjedelnici Sv. Marka. Nekako ob 11.30 je hotel zapustiti delo, da bi šel h kosilu. Ko je pa stopal po nekih ceveh, je izgubil ravnotežje in padel na tla z višine enake metra. Pri tem si je zlomil levo nogo pod kolonom. To-

variši, ki so mu prihiteli na pomoč, so ga prepeljali v mestno bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti v X. oddeleku kakih šest tednov. Pod konja je prišla Antonija Vrtovec, stara 51 let, doma iz Smarij hiš št. 156, je prišla včeraj popravkih v mesto. Popoldne se je nahajala na trgu Goldoni pred kaverno «Procuratie», od koder je hotel: prekorati cesto ravno v hipu, ko je tam mimo vozil enovprežen voz. Voznik, 41-letni Angel Castellani, doma s Fare, je voz koj ustavlil, a ženska, ki ni zapazila nevarnosti, je prišla ravno pod konja. Zadelo jo je lažje poškodbo na prsni. V bolnišnici, kamor je bila šla iskat pomoči, so jo obvezali; ker pa njeno stanje ni bilo nevarno, je še isti večer lahko zapustila bolnišnico.

Zadela sta s kolesi skupaj Večja nesreča bi se bila kmalu zgodila pred nekaj dnevi v Tennici. Fanta Andrej Durcik in Franc Stančić sta tako nerodno privzela drug proti drugemu, da sta se s kolesi zadela in se pri padcu oba precej ranila. Gotovo bi bilo boljše, da bi naši kolesarji ne dirjali tako po cestah in malo bolj pazili. Tatovi so ukradli zvon Iz Verse (vas v Furlaniji) prihaja semkaj vest, da so se predpreteklo noč splazili v cerkveni zvonik tatovi, ki so sneli 120 kg. težki zvon, vreden 1800 lir, ga spravili tih z zvonika, ga položili na voz in odpeljali — kot se domneva — v Videm. Orožniki jih zasledujejo. Odprte lekarnice Danes v nedeljo dne 26. avgusta 1928. bodo odprte v Gorici tele lekarnice: ves dan z nočno službo ves prihodnji teden lekarna Kurner, Corso Vittorio Emanuele št. 4.; do ene ure popoldne pa lekarni: Cristofaletti, na Travniku št. 14. in Giubich, Via Rabata št. 18. Pogreb Lojzeta Breganta V petek popoldne se je vršil pogreb Lojzeta Breganta iz Podgorca, ki je pred dnevni napadel in umoril mladeniča Viktorja Kogejca in fašista Teo Ventina. Pogreba so se udeležili le sorodniki pokojnega. Pogreb se je izvršil popolnoma mirno. Cirkus «Kludsky» v Gorici Po gorških ulicah so razobešeni lepaki, ki v kričeih barvah naznanjajo, da pride drugi teden v Gorico večji jahaški cirkus Kludsky, ki je svetovno znan. Prva predstava se bo vršila v torek. Cirkus ostane v Gorici le pet dni. Zvita tatvica Včeraj so orožniki zaprli 25-letno Marijo Kogoj iz Mirna radi tega, ker je pokradla neki Ivani Čubej, gostilničarki na Tržaški ulici, večjo množico perila. Tatvino je Kogoj izvršila na zelo premeten način. Zglasila se je pri Čubejevi v gostilni in jo prosila, naj ji dovoli, da v sosednji sobi napiše pismo. Gostilničarka ji je željo izpolnila, ji dala tintnik in pero in jo poslala v sosednjo sobo. Kako ur nato je Kogoj zapustila sobo in odšla iz gostilne. Ko pa je kmalu nato gostilničarka prišla v sobo in odprla predal v omari, se ni malo začudila, ko je opazila, da ji manjka veliko perila. Brž je zadevo javila orožnikom, ki so prišli Kogojev, jo preiskali, našli pri njej ukradeno perilo in jo odgnali v zapor. Polja v Goriki okolici se bodo zboljšala. Kot doznavamo, se bo poskušalo uvesti umetno namakanje na poljih v okolici Gorice, kjer se uspešno goji vrtinarstvo in na Vrtojbenškem, Šempeterškem in Štandereškem polju. Regulirali se bodo potoki in opremlili z zaporami in umetnimi jezerci, ki bodo lahko dovajala vodo na polja. Na ta način se bo teren zboljšal in s tem tudi produktivnost na njem, zlasti pa v suši.

IZPRED SODIŠČA Med sosedi Prepiri med sosedi — to so vsakdanje stvari. Koliko se je s temi stvarmi, podobnimi motivi bavila že naša slovenska literatura. Pisatelj Finžger in Ksaver Meško sta pravcata mojstra v opisovanju teh tožbah, preprirov in včasih pravcatih krvavih pretaepov med sosedi. Včasih se čuje po vasi: Temu so dohtarji vse pojedli. Pa so potem tudi taki sosedi, ki radi tožarjenja zapravijo vse svoje premoženje v tožbah, kljub vsemu pa nočejo s tem prenehati. Preveč samoglavje. Vsaka pravda, ki jo sosod dobi — je sosodu, ki se je o njim prava — nož v srce — in je nova vspebuda za novo pravdo. Latinsk pregovor pravi: pax parat bellum. (Mir pripravlja vojno). In sprava med kmeti na sodišču — radi novo pravdo. Podobno pravdo smo imeli v petek popoldne na gorškem sodišču. Trije so sedeli na zatožni klopi. Prvi je bil 68-letni kmet Jožef Markošič iz Slavnika pri Kožbani. Siv je bil v glavo in truden v obraz ter skriviljen v hrbet. Drugi je bil 50-letni kmet, sosed prvega Stefan Markošič, dolg in slok še krepak možak. Tretji protagonist te komedije, ki se zaključuje pred sodniki, pa je bil 17-letni Jože Markošič, sin Stefana.

Bilo je 14. januarja t. l. v Slavniku pri Kožbani. Jožef Markošič je delal na svojem polju, ki mejl na polje sosedu Stefana Markošiča. Po poti je prišel 17-letni Jože Markošič, sin Stefana, in pričel metati kamene na posest svojega sosedu Jožefa Markošiča. Stefan se je razburil skrbel za svoje polje: «Kaj mečeš kamene na mojo posest?» Mladi se je postavil in razšopiril, češ kaj mi moreš in tako dalje. Beseda je dala besedo in vnel se je prepir. Krik in vpitje je čul tudi Stefan Markošič, se postavil na svoje meje in jel udrihati se on. Iz prepira — je nastal na mejnikih boj, pravcata bitka. Vajali so se po tleh, udarjali se pesti. Nenadoma se je žolja orosila: kri. Mladi 17-letni Jože Markošič je imel porezano levo roko v zapetju. Oče in sin sta trdile: stari Markošič ga je s krivcem, ki ga je povlekel iz žepa. Konec je bil ta, da se je moral mladi bodoči gospodar zdraviti 38 dni, dočim je tudi stari Jožef Markošič zadobil nekaj prask po obrazu, da je ležal 10 dni. Za zadevo so zvedeli orožniki in vse tri privedli na zatožno klop, kjer pa trdijo vsi trije, da so nedolžni. Vsakdo trdi, da se je je branil in je drugi pričel prvi izzivati. Zaslizano bi moralo biti več prič, ki bi izpovedale ugodno za enega kot za drugega, toda sodni dvor ni mogel nobene druge zaslizati kot nekakega Stefana-Markošiča, ki je na vso sapo trdil, da prvi obtoženec Jožef Markošič ni neumen. Vse druge priče so bili namreč bližnji sorodniki obtoženec.

Državni pravdnik je zahteval, naj se kaznuje prvi obtoženec na 12 mesecev ječe, ostala dva pa le na manjšo denarno kazen. Prvega obtoženca je uspešno branil odvetnik Stojan Brajša. Sodišče je obsodilo Jožefa Markošiča starejšega na 4 mesece in 20 dni zapor, Stefana Markošiča na 200 lir kazni in 17-letnega Jožeta Markošiča pa na 66 lir kazni. Vsem pa je podarilo kazen.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Stridesetletnica Franceta Brenca-ta iz Ledine so goriški sodniki obsodili na 355 lir kazni radi kontrabanda. Obtožen je bil tudi, da je šel brez potnega lista čez mejo. Ker pa ni bilo zato dovolj dokazov, ga je sodišče moralo oprostiti.

IZ KRAŠKIH VASI Tatovi so obiskali župnika v škrbini Pred nekaj dnevi bi bili neznanji zlikovci kmalu okradli župnika g. Stefana Posarelli-ja v Škrbini. Ze so skoro vdrl v župnišče, ko se je župnik prebudil in jih še pravčasno prepredil. Bežali so, da so se jim kar iskre delale pod petami.

Tudi na Vojsčici so jih prepredili še pravčasno Tudi na Vojsčici so obiskali tatovi nekake italijanskega trgovca, ki prodaja manufakturno blago. Toda tudi tukaj niso imeli sreče. Bili so preglašni, zato jih je trgovec zalotil in jih zapodil. Zbežal so.

Opelke se je pri gašenju Ko je zadnjič gorela gmajna v bližini Kostanjevice, se je opekeli in pri gašenju ponesrečil Franc Trampuž. Drznemu gasilcu želimo, da bi kmalu okreval.

LIPA PRI TENNICI Požar

V noči od ponedeljka na torek in sicer okoli dveh po polnoči je nastal ogenj v hiši posestnika Franceta Kavčiča, ki nosi številko 34. Goreti je začelo v hlevu ali nad hlevom v seniku. Nenadoma je bilo poslopje v ognju. Družina, obstoječa iz gospodarja, žene, štirih nedoraslih otrok, gospodarjevega brata in dekle so s težavo rešili golo življenje. Da bi se živina rešila, je bil vsak korak iz prepozno. Edino le konj je zbežal ves opečen. Zgorelo je troje goved in prašič. Od hleva je skočil zubeľ na hišo in jo v najkrajšem času upepelil. Sosedeje so prihiteli na pomoč, a so le omejili ogenj na že goreče poslopje. Dobro, da ni bilo vetra, sicer bi šla polovica vasi. Sosednje hiše so se radi nevarnosti že začele izpraznjevati. Pri gašenju se je močno opekeli gospodarjev brat Karel in si je moral poiskati zdravniške pomoči. Družini je zgorelo vse niti najmanjšega kosa obleke niso mogli rešiti. Škoda znaša približno 55.000 L in je deloma krita z zavarovalnino. Ker je družina brez vsakih sredstev, je nujna pomoč na mestu.

TOLMIN Aretacija

Včeraj je bil tukaj aretirani 30-letni italijanski trgovec Agostino Negro...

PRVAČINA

Ze dolgo se ni tital noben dopis iz naše vasi v «Edinosti», čeprav se dogajajo dogodki omembe vredni...

Pred časom se je bil hud boj za sedež podežarije. Prvačkovci in Vogriči so zahtevali, da bodi Prvačina sedež...

Pravega dežja nismo imeli že dobre tri mesece. Izjemoma je padla kaka rosica...

Kaj se nekdanj je zgodilo v starem mestu Stanjeju. Dost ljudi je skupaj bilo. Svaro so preganjali.

Torej birača Svaro so imeli posebno na piki. A prefriganec je pravočasno obvestil odtodnega lastnika gradu...

CERKNO

Razžalil jo organe javne varnosti. Ko so varnostni organi aretirali Josipa Zonto in Franciško Bončiča...

GRAHOVO

Brezplačni tečaj za umetno vezenje. Tvrdisi Slinger priredi v prostorih ljudske šole na Grahovu od 27. avgusta do 15. septembra...

Poučevala bo g. Demšar in sicer dnevno od 8.—12. in od 13.—18. ure. Ker je tečaj le važen za strokovno izobrazbo...

IZ STANJELA

S Krasa nam pišejo: V grozni «pajhelci» (soparci) sem jo vrezal čez Sp. Kras proti Stanjeju. Ne le radi izrednega prahu in bleščanja ceste...

Tam v starem mestu Stanjeju je kos zgodovine z srednjega veka. Grofje so znali izbrati pripravne lege, da so se naslanjali s pogledom na lepo prirodu...

V začetku 17. stoletja je grad preuredil tržaški kapitan baron Janez Filip Kobencel, prvi svetovalec cesarja Karla, ki mu je bil zelo naklonjen.

V zvoniku je vzdana plošča z napisom: «1609 Der Turn von neuen erhebt worden. (L. 1609. zvonik ponovno postavljen)...

V ladiji cerkve so štiri grobnice s krovci z grbi štanjelskih grofov. Baron Kobencel je dal vklesati v glavnem oltarju štanjelski grad. Nad oltarjem visi precej velika slika Danijel v levnjaku...

Kaj se nekdanj je zgodilo v starem mestu Stanjeju. Dost ljudi je skupaj bilo. Svaro so preganjali.

Torej birača Svaro so imeli posebno na piki. A prefriganec je pravočasno obvestil odtodnega lastnika gradu, tedanjega goriškega glavarja...

Stanjeju in Kobidli imata vsako leto več letoviščarjev. Tudi za časa Rimljanov je moral biti ta kraj bolj uvaževan od drugih. Mesar Svagelj je l. 1926., ko je gradil novo mesnico...

Pojekim pridelkom ta dež ne bo več koristil, ker nismo ne orali ne sejali...

sejali po strnišču radi prevelike suše; sedaj pa že prepozno za setev ajde in repe.

Edino grozdje si bo še opomoglo; kjer so trte na debeli zemlji, kljubujejo še vedno suši, ampak grozdje je ostalo pri polovičnem razvoju...

NABREŽINA

Kar ni javnosti menda dovolj znano, je to, da tičijo v pripravi ljudih izredne naravne sposobnosti osebo za tehniko. Koliko je slučajev, ko je v eni in isti osebi dober kamnosek...

Po ruski revoluciji je boljševiska uprava krezobzorno upivala na gledališko cenzuro. Skoraj nobeno delo se ni podajalo neokrnjeno, marsikatero pa je popolnoma izgubilo svoj prvotni misel in avtor sam...

Vesti iz Istre

ERUŠICA V ISTRI

Ze dolgo vrsto let je bilo pri nas prav lepo cerkveno petje pod vodstvom g. M. Planiška. S požrtvovalnostjo g. pevovodje in z dobro voljo pevcev in pevk smo prišli do lepega uspeha...

Kulturni vestnik

Šest pism Dostojevskega.

Moskovska revija «Krasnij Arhiv» priobčuje šest pism Dostojevskega, ki jih je bil pisal iz Sempalatinska svojemu bratu. Pisma izvirajo iz časa, ko je bil Dostojevski izpuščen iz zapora...

Mednarodni jezik.

Cudovito je, da je sicer dober poznavalec jezikov Jespersen iznašel najbolj zadnji čas nov umetni mednarodni jezik. Možno doma iz Kopenhagna in obvlada v besedi in pismu izvrstno več jezikov.

Rusko propagandno gledališče.

Po ruski revoluciji je boljševiska uprava krezobzorno upivala na gledališko cenzuro. Skoraj nobeno delo se ni podajalo neokrnjeno, marsikatero pa je popolnoma izgubilo svoj prvotni misel in avtor sam...

Rusija in balkanski Slovani.

V Pragi je izšla posebna knjiga pod naslovom «Rusija v boju za osvoboditev balkanskih Slovanov v letu 1877. do 1878.»...

Loterijske številke

Table with lottery numbers for various cities: VENEZIA, TORINO, ROMA, PALERMO, NAPOLI, MILANO, FIRENZE, BARI.

ZAHVALA. Podpisana družina se najiskrenejše zahvaljuje vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so v tako obilnem številu spremlili k zadnjemu počitku našo nepozabno, predrago hčerko oziroma sestro ANTONIJO.

POSLANO*) ZAHVALA

Izrekam najtoplejšo zahvalo G. Avarovalnici L'Union oziroma g. A. Ravniku v Gorici, Via Barzellini No. 2, za dobro cenjeno in izplačano odškodnino za moje pogorelo poslopje.

MALI OGLASI

MLEKARSKÉ STROJE, nemški izdelek, ima na prodaj Mlekarska družba v Trnovem (Torrenova di Bisterza), in sicer: a) nove: posnemalniki z učinkom 80 l na uro...

DOBRODOČA GOSTILNA

na boljše vrste, pristno zajamčena, dobite založniški in gostilničarji v vsaki množini: Istrski teran, burgundec, pinot in belo malvazijo.

BABICA, diplomirana, sprejema noseče.

Magd. zg. 180. SOBA z dvema posteljami se odda. Rojan, Vicolo delle Rose (S. Ermacora) 13. I. 901.

PODLISTEK V. J. KRIZANOVSKA: (173)

Pajčevina Roman v štirih delih

Iz ruščine prevedel L. V.

— Morda, toda od mene nimajo kaj zahtevati in jaz niti najmanje ne skrivam, da nisem naklonjena Judom, še manj pa zaupam njihovim delavnosti. Zato je popolnoma nepotrebno, da gospo Livševico nadlegujete in jo pošiljate k meni...

— Seveda, — je posegel vmes Derevnin. — Saj imamo tu že itak dovolj Zidov. Okulovka je naša Palestina...

— Ha, ha! Verske propovedi, v katerih naj bi učil svoje ovce spoštovati policijskega načelnika in graščake? Skratka, učim naj jih, da morajo ostati poslušna čreda...

pravoslavja propovedoval nestrpnosti, plemenškega sovraštva in drugih takih glupih predsodkov, ki peljejo do najkrvničnejših nasilij.

— Vi ste pravcati «svobodomislec», častiti oče Agafangel, in pravoslavna cerkev je gotovo pomosna, če ima mnogo tako vnetih služabnikov, kakor ste vi...

— Vi si niste izbrali pravega poklica, batjuška! Vi ne bi smeli nositi kute, ampak togo prekratnega tribuna in frigijske čelado.

— Očividno ste vi, grofica, pristašinja starega rodoljubja in nočete izpremembe v zastarelem državnem redu, — se je s sladkim glasom vmesal Kukerman. — Toda Rusija je bila vedno nekaka mlajša sestra obkrožujočih jo prosvetljenih narodov...

ZNANOST IN UMETNOST

Družinska tragedija Tolstojevih

Najdragocenejši material za življenjski Lev Nikolajevič Tolstoj in njegove žene Sofije Andrejevne je brezdvomno dnevniki pisateljice žene, ki bo izšel v tisku 10. septembra t. l. ob priliki stoletnice rojstva L. N. Tolstojega. V njem sta najskrajneje opisani trpljenje in bolest duše one žene, ki je bila 48 let življenjska spremljevalka velikega književnika in mati njegovih otrok.

V začetku je Sofija Andrejevna našla v zakonu radost in srečo, kakor to sama piše v prvem delu svojega dnevnika. A sprito ljubosumnosti, ki je palila tako moža kakor ženo, se je ozračje zakonske sreče kaj kmalu skvarilo. Prišlo je osemdeseto leto preteklega stoletja in v družinskem življenju Tolstojega se je prvič pojavilo tako nesporazumljenje, da ga niso mogle izgladiti nikake obžalovalne solze.

«Prepisujem Levov članek o življenju in smrti», piše Sofija Andrejevna, «v katerem govori o povsem drugih srečah. Ko sem bila jaz mlada, zelo mlada in še ne poročena, se spominjam, da sem z vsemi silami delovala na tem, da dosežem tako srečo: samopozrtvovanje in življenje za druge. Trudila sem se s tem do asketstva. Ustoda mi je dala družino, živela sem za njo, a sedaj moram priznati, da to ni ono, da to ni življenje».

In žena Tolstojega, ko zapisuje to spoznanje, ne more doumjeti novega nazora svojega moža. Zanj je to moment preloma njegovega duševnega obstoja, zakaj v tem letu izideta njegovi knjigi «Torej, kaj nam je storiti» in «čemu obstoja vera».

Sofija Andrejevna proučuje svojega moža in ugotavlja, da ni več tako srečen in da je postal vse preveč čustven in v seboj poglavljen. Veselost in živahno razpoloženje, ki je vladalo okoli njega, je skoro popolnoma zaslono. Ni bilo več tako, kakor je bilo včasih, ko je opisoval lov in igro v «Vojni in miru» s tako živahnostjo, da je izgledalo, kakor bi on to prizore doživljal.

A ko je Lev Nikolajevič Tolstoj napisal svoja razmišljanja o cerkvi in dal to razmišljanje, da prepíše, se je ona tako le izrazila: «Ne ugajajo mi ti neumetniški in namembni članki, ki vzbujajo v meni nemir». Sofija sploh ne razume, čemu «Levočka» hoče, da ne živim več stalno, da stradam, da gledam bedno in trpljenje nesrečnih ljudi in da primerjam njihovo življenje z mojim. Istotako hoče, da otroci delajo». S. And. Tolstojeva vzklika: «Ali je to potrebno, da zdrav človek stalno zahaja v bolnico in da gleda trpljenje ljudi in da poslušajo njihovo stokanje».

V teh zapiskih Sofije Andrejevne (15. 10. 1886.) je opisana predigra one tragedije, ki se pričinja v Tostega hiši na Jasnij Poljani.

A že štiri leta prej piše Sofija Andrejevna v svojem dnevniku sledečo: «Pred 25 leti sem pričela vsa srečna in mlada pisati v to knjigo (dnevnik) celo zgodovino svoje ljubezni napram Levočki. In sedaj presadam sama cele noči pri tej knjigi in čitam ter objokujem svojo ljubezen. Prvič v svojem življenju je Levočka šel od mene in prebil noč v svoji delovni sobi. Skregala sva se radi neke neumnosti. Očitala sem mu, da se ne briga več za deco, a on je vzrojil in zakričal, da je njegova «najstrastnejša misel ta, kako bi zapustil družino».

Zo takrat je imel Tolstoj namen, da zapusti svojo družino, kar je napravil pozneje v neki hladni jesenski noči v letu 1910. «In jaz sem zopet,» čitamo v dnevniku 25. oktobra 1886., «zavržena kot neka nepotrebna stvar, od katere se pričakuje in zahteva vse, kakor je to bilo vedno v življenju in v družini. Od katere se zahteva ono neurejeno in nesposobno zapravljeno premoženje. Premoženje in vse, kar se je okoli tega vprašanja sukalo v hiši Tolstojega, je bilo osnovni vzrok spora med Sofijo Andrejevno in Levom Tolstojem. A ne samo premoženje, marveč tudi njegova nova načela napram veri in napram družini. «Kar se načela o družini tiče,» piše Sofija Andrejevna v svojem dnevniku, «ni človek tisti, ki zapušča svojo družino, marveč je huji od živali».

«Hude čase moram preživljati v svoji starosti,» piše s veliko žalostjo v svoj dnevnik dne 18. dec. 1890., kjer popisuje naslednji dogodek, ki se je izvršil v hiši: «Levočka je zbral okoli sebe samo čudne osebe, ki pravijo, da so njegovi somišljeniki. Danes zjutraj je došel eden izmed njih, Budkevič, ki je bil izgnan v Sibirijo radi revolucionarnih idej. Ima črne naočnike in je sploh v črno obdelan. S seboj je pripeljal svojo ljubimko Zidino, ki jo je predstavil za svojo ženo samo zaradi tega, ker z njo živi. Poleg tega sta tu tudi Birjukov in Maša (Tolstojeva hčerka, ki jo je poročil Birjukov, prijatelj Tolstojega). Maša so jo z Zidino prijazno razgovarjala, kar je menilo sila razjezilo. Posebno, ker je očeta očividno veselilo, da prihaja tako čednostna deklica, kot je moja hčerka, v dotiko s tako pokvarjenim dekletom. V svoji jezi sem rekla Levu Nikolajeviču: «Če si ti navajen na tako življenje, jaz nisem in ne dovoljujem, da prihaja moja hčerka s takimi osebami v

dotiko — Tolstoj se je razjezil in užaljeno odšel.»

Kakor je razvidno iz tega dnevnika, ni Sofija Andrejevna razumela svojega moža. Ali danes, ko čitamo njen dnevnik, ne moremo na njo zavračati krivde, ako je Tolstoj zaključil svoje družinsko življenje s tem, da je zbežal z Jasnje Poljane in umrl v onih strahovitih dneih, ko je bila vendar 48 let njegova žena, a ni bila niti pripuščena k njegovemu mrtvaškemu odru.

Schubertova stoletnica

Letos so obhajali Nemci stoletnico smrti svojega velikega skladatelja Franca Schuberta. Mi smo na to obletnico nekoliko pozabili. Prav je, da se tudi mi s par besedami spomnimo tega moža, ki ni prinesel glasbenega bogastva samo Nemcem, ampak vsemu ostalemu svetu. Na Dunaju so se vršile ob tej priliki velike glasbene svečanosti. Tudi drugje po svetu so se spominjali nanj.

Skladateljevo življenje je bilo na zunaj zelo vsakdanje. Rodil se je blizu Dunaja leta 1797. Njegov oče je bil učitelj in ga je spopetka sam poučeval v glasbi. Pozneje so dečka sprejeli v cesarski zavod. Imel je lep glas in je pel v nekem deškem zboru. Sanjal je, da bo nekoč imeniten pevec. Ta sanje se mu niso uresničile. Glas se mu je pokvaril, morali so ga izločiti iz zbora. Takrat se je z veliko strastjo oprijel instrumentov. Postal je goslač, bavil se je s kompozitornimi študijami. Opiral se je na Mozarta in Haydna.

Franc je bil četrto deto v rodini, ki je štela štirinajst otrok. Ker je oče težko preživljal toliko otrok, je prosil, da bi Franca sprejeli v dvorno kapelo, kar so ga tudi uslišali. Tedaj se je Schubert seznanil z deli najslavnejših mojstrov. Začel je skladati prve pesmi. V zavodu je ostal pet let, nato se je učil zasebno.

Dve leti pozneje, ko je zapustil šolo, je zložil slavno balado «Erlkönig». Ta je izšla šele mnogo let pozneje. Balada je postala odločilna za poznejše skladateljevo delo. Založnik je bil napravil z njo imenitno kupčijo, le Schubert je prejel sramoten honorar zanjo. Tisto leto, katerega je nastala imenovana balada, je bilo najplodovitejše v Schubertovem življenju. Skladatelj je napisal dve masi več cerkvenih skladb, eno simfonijo, mnogo klavirskih kompozicij, sedem oper in sto in trideset pesmi.

Naslednje leto mu je prineslo marsikatero zaračunanje. Poguma ni izgubil. Ustvaril je dve simfoniji in celo vrsto pesmi. Bil je v težkih denarnih neprilikah. Takrat je bila razpisana služba glasbenega učitelja v Ljubljani. Schubert je prosil zanjo, a je ni dobil. Mlademu glasbeniku so priskočili na pomoč prijatelji in znanici. Preskrbeli so mu za nekaj časa brezskrbno življenje. Schubert je tisti čas zelo veliko delal. Kljub temu se je moral boriti večkrat z gmotnimi skrbmi. Njegovo ime je bilo že znano, vendar je težko dobil založnika. Leta 1818. se je odval po zivu mažarskega grofa Esterhazyja da je šel poučevati njegovi dve hčerki v glasbi.

Naslednja leta je Schubert zelo mnogo ustvarjal. Poleg spevoiger, kvartetov, triov in oper je neprestano komponiral pesmi. Včasih so jih je lotil kar ciklično. Delal je s tako naglico, da večkrat sam ni vedel, kaj je napisal. Nekoč se je pripetilo, da je vzel v roko prepis lastne kompozicije, preletel note z očmi in dejal: «Ta pesem pa ni slaba. Kdo jo je zložil?»

V zadnjih letih Schubertovega življenja so se skladateljeve razmere nekoliko izboljšale. Vendar gmotne skrbni nikoli niso docela ponehale. Te čase so nastajala njegova najzrejša dela.

Polagoma se je Schubertovo življenje začelo nagibati h koncu. Ve prej ga je nadlegovala omotičnost in omedlečina. Vstajal je po noči, da bi se razhladil. Tako je dejal tudi pred smrtjo. Nenadoma so mu je pojavila živčna vročica. Njegov duh se je kretal po kraljestvu fantazije. Sam ni vedel, kaj se z njim godi. Kljub temu je bilo kmalu jasno, da se bliža konec. Tako je umrl.

Reven je prišel na svet, reven je šel s sveta. Vse njegovo imetje obleko in note, so prodali na dražbo za 63 goldinarjev. Med tem blagom so bili nekateri rokopiši, za katere ponujajo danes sto tisočake. Schubertovo oče pa je dobil še račun za bolnišnice in pogrebne stroške.

Schuberta so bili pokopali poleg Beethovna. Šestdeset let so počivale kosti tam, pozneje so jih prenesli na dunajsko centralno pokopališče.

Njegov pomen za glasbo je veliki, tako da kultura vsakega pevca sodijo po tem, kako je dorastel Schubertovim pesmim. Sploh je početnik moderne pesmi in pomeni za vokalno glasbo toliko, kolikor Beethoven za simfonično glasbo. Posebno izvirnost je dokazal v harmoniji. Njegov slog je lahek, zato se je Dunajčanom bolj prikupil kot Beethoven. Njegova popularnost je tako velika, da so se-tavili iz njegovih pesmi celo opereto. Trajnega spomina ne bo u-živati samo med Nemci ampak med vsemi narodi.

Darovi

Namesto cvetja na grob pok. Karmele Komar daruje K. Simonič L. 25.— za «Solsko društvo». Najsrčnejša hvala!

Gospodarstvo

Denarne enote

Po dolgoletnih zmešnjah, ki so vladale na polju evropskih denarnih veljav, smo končno dospeli že tako daleč, da smemo vsaj deloma govoriti o stabilnih denarnih razmerah. Novih denarnih enot pa kljub temu ne moremo smatrati za definitivno ureditev evropskega valutnega vprašanja, kajti le-te tvorijo brez vsakršnega pretiranja pravcato babilonsko zmešnjavo.

Anglija, Nemčija, Nizozemska, Švedska, Danska in Norveška so se po različnih težavnih poteh povrnile k starim zlatim veljavam, katerih nekdanja enota je ostala popolnoma neizpremenjena. Denarna revolucija se je pa izvršila v bivših kronskih deželah in v državah nekdanje latinske denarne zveze.

Pred vojno je vladala v velikem delu Evrope od Atlantskega oceana do Egejskega morja denarna veljava, katero smo nazivali frank, lira, pezeta, dinar itd. To je bila denarna enota latinske zveze, katere članice so bile Italija, Francija, Švica in Belgija in na katero so se v teku časa naslonile denarne veljave Španije, Srbije, Bolgarije, Romunije, Grčije, Finske in Venezuele. Zelo blizu ji je stala avstroogrska krona, ki je veljala 1 frank in 5 santimov. Izmed vseh držav bivše latinske zveze je edine Švica ohranila polnovredni frank, medtem ko so ostale frankovske in kronske dežele obdržale deloma stari denarni naziv, deloma pa vpeljale nove enote z novimi imeni. Denarne enote so vsepovedno zelo, zelo majhne in se ena od druge zelo razlikujejo. Zadostuje samo, da vzamemo v roke curiško čajnico, ki nam pokaže sledečo sliko:

100 frankov	za	20 30 šv. fr.
100 belgov	»	72.25 » »
100 lir	»	27.15 » »
100 pezeta	»	86.75 » »
100 drahem	»	6.50 » »
100 lejev	»	3.15 » »
100 levov	»	3.70 » »
100 dinarjev	»	9.12 » »
100 šilingov	»	73.25 » »
100 pengö	»	90.50 » »
100 kron	»	15.38 » »
100 zlotov	»	52.25 » »

Jasno je, da mora taka vzorčna tečajnica zelo ovirati denarni promet. Pred vojno je francoski, švicarski in belgijski frank, italijanska lira, španska pezeta, srbski dinar, bolgarski lev, romunski lej, grška drahma in venezuelski bolivares vseboval 32 centigramov zlata v razmerju 900 : 1000 ali 29.03 centigramov čistega zlata. Avstroogrska krona se je razlikovala od franka samo za 1 centigram: vsebovala je namreč 30.48 centigramov čistega zlata.

Na mesto prejšnjih 29 centigramov čistega zlata je stopila nova lira, ki vsebuje komaj 7.919 centigramov. Še z veliko manjšim razmerjem se je zadovoljila Francija. Njen zlati frank tehta komaj 5 centi in 8 miligramov. Belgija, ki se je prva ločila od latinske zveze, je uvedla novo denarno enoto belga, ki vsebuje skoro 21 centigramov čistega zlata. Novi madžarski pengö se je s svojimi 26 centigrami zelo približal nekdanji avstro-ogrski kroni. Avstija je ravnatko uvedla novo denarno enoto šiling, ki tehta 20.14 centigramov čistega zlata. Napovedana je uradna stabilizacija jugoslovenske, bolgarske in romunske denarne veljave, ali iz gornjega primerjanja teh valut s švicarskim frankom si napravimo že danes jasno sliko o neznatni vrednosti, ki jo bodo predstavljale dotične enote.

Iz navedenega nam je razvidna vsa kompliciranost dolobitva vrednosti posameznih denarnih enot. Izvanredno težak posel celo za onega, ki se peča z denarnimi kupčijami. Ni tedaj nič čudnega, ako si učenjaki in še posebno trgovski svet žele povratka v prejšnje razmere, torej k vsaj delni unifikaciji današnjega zamotanega denarnega sistema, kajti velike razlike med evropskimi denarnimi veljavami nam ne predstavljajo pač nič drugega kakor gorje in križ pot, ki so ga v vojnem in po-vojnem času napravila narodna gospodarstva posameznih evropskih narodov.

Darovi

Namesto cvetja na grob pok. Karmele Komar daruje K. Simonič L. 25.— za «Solsko društvo». Najsrčnejša hvala!

RAZNE ZANIMIVOSTI

Brivec, ki noče striči žensk

V angleški grofiji Devon, v vasi Brixton, ki šteje okoli šeststo prebivalcev, živi zelo pobožen brivec, ki noče za nobeno ceno odstriči ženskam kite. Vsako žensko, ki pride, naj ji odstriže kite in uredi lase na moderni način, odbije že na vratih, in sicer z zelo ostrimi in grobimi besedami. Pobožni brivec utemeljuje to svoje stališče in zadržanje s prvim pismom sv. Pavla Korinčanom, 11. poglavje, kjer sv. Pavel pravi: «Naj ima vso čast ženska, ki kaže svoje dolge lase. Lasi so ji dane zato, da jo zakrivajo.» In pobožni brivec, ki tako dobro pozna sv. pismo, dodaje: «Jaz samo izpolnjujem zapovedi vere, ko se branim striči ženskam lasi, ker je to v mojih očeh zelo velik greh.»

Seveda pa tudi Angležije kot vse druge ženske, drvijo za modo, da jih ne ustavi niti hudir. In tako pobožni brivec ni dosegel drugega, nego da je prišel ob dobršno število klientov, ki so se mu ponujali.

Hvaležnost zveri

Androklos je izdal v puščavi levo trn iz noge, zato mu je zver sledila povsod kakor kak psiček. To dogodbo smo se učili že v ljudski šoli. Nekaj podobnega se je pripetilo te dneve v Oaklandu v Kaliforniji. Tu je nastopala ameriška krotilka Nancy Lee s svojimi levji. Njeni najljubši levjnji Nannette, ki so jo klicali tudi «princeso», se je zadržala tenka koščica v grlo. Ta koščica je povzročala živali hude bolečine. Levinja je prišla ječaje k svoji krotilki, ki je takoj poklicala živnozdravnika. Ko je krotilka držala levjnji žrelo odprto, je zdravnik ugotovil vzrok bolečin, ni se pa dal pripraviti do tega, da bi šel z roko levjnji v žrelo in potegnil koščico iz grla. Ker se tudi drugi niso hoteli izpostaviti nevarnosti, se je krotilka sama zato odločila. Šla je z roko v grlo. Levinja je potrpeljivo vztrajala, dokler se ni posrežilo krotilki po hudem naporu izdreti levjnji koščico iz grla. Po operaciji je legla zver svoji rešiteljici k nogam in ji lizala roko.

Življenje na Marsu

Zelo sporno vprašanje, se li nahaja na Marsu kako življenje, se je sedaj dokazalo s tem, da se je ugotovil kisik v Marsovem ozračju. Seveda ima Marsovo ozračje komaj šestino one količine kisika, ki se nahaja na zemlji, kar se dogaja z merjenjem dolgotrajnih valov različnih žarkov, ki grede skozi Marsovo ozračje. Kisik pa še ne izpričuje živalskega življenja, pač pa rastlinskega, kajti prosti kisik bi se ne nahajal na popolnoma mrtvem svetu, ker bi ga posrežale železne rude, ki se nahajajo na vseh planetih. Samo s presnovno rastlin je mogoče oddati kisik zopet ozračju.

Človeški vampir

V Mentzhausnu na Oldenburškem (Nemčija) so našle gospodinje redno skoraj vsako jutro mrtve kokoši, kojih smrt je ostala delj časa prava zagonetka. Ko so se mrtve živali temeljiteje pregledale, se je ugotovila končno na vratu ubodnina, skozi katero se jim je odtegnila kri. Neki trinajstletni deček je priznal, da je ranil živali in živim izsrkal kri. Priznal je tudi, da je užil tudi kri ubodene mačke, da se je pa ta branila in ga po obrazu vsega ogrizla in opraskala.

Gozd kot spomenik

Na zadnjem sionističnem (judovskem) kongresu v Guifdhalu v Londonu so sklenili ustanoviti fond, s katerim se zgradi lordu Balfour-ju spomenik. Toda spomenik ne bo ne iz kamna ne iz bronu, marveč bo kršen gozd, ki se zasadi na višinah okoli Nazareta. Ze letos se bo začelo z delom in sicer se nasadi 50.000 dreves v vrednosti nad en milijon lir. Ko bo ves gozd zasajen, bo štel 300.000 dreves, kar bo stalo nad šest milijonov in pol lir.

Posebna manija

Skoraj vsak dan in to skozi nekaj tednov je nekdo na podzemeljski železnici v Berlinu izrezoval manjše in večje krpe iz ženskih oblek. Slednjič so iztaknili storilca v osebi petnajstletnega gimnazijskega dijaka Rudolfa Schledlerja. V njegovih žepih so se dobile različne krpe osemnajstih oblek. Deček se je zagovarjal, da ga je neki neznanec pritisil k temu dejanju.

NOVI DOHODI

Al Gran Risparmio

LEVI - Trst, via S. Lazzaro 9

Dospela je veličanska partija blaga po najnižjih cenah:

Madapolam na meter	od L. 1.80 naprej
Pelle d'uovo	po L. 2.60
Platno Madonna	3.—
Bombaževina, navadna	1.90
debela	2.20
Satin, barvan	2.80
črn, dvojna visokost	4.30
Prti	4.90
Platno za srajce	od L. 2.60 naprej
Mušlin, volnen	po L. 10.50
Blago za hlače	6.—
Fušianj Lawntennis	2.40
Platno za rjube	po L. 5.—, 5.50, 6.—
Cowercoat	po L. 12.—

Velika izbira nogavic, maj, sukna, brisač, podvlak in drugih potrebščin.

NAJBOLJŠE OBUVALO

za ženske, moške in otroke
v najmodernejših barvah
in po najnižji ceni dobite edino
PRI REBCU
Trst, Via Carducci št. 38

Zobozdravniški ambulatorij

Trst, Via Settefontane 6
od 9-13 in od 15-20
ob nedeljah in praznikih od 10-12.

Deželani dobijo popust za potne stroške.

Ljudske cene. 122 Ljudske cene. 716
Olajšano plačevanje.

Acqua dell'Alabarda

Zahitejate vedno originalno steklenico!
vsebuje kinin,
ki je dobro sredstvo proti IZPADANJU
LAS in čisti kri
LEKARNA CASTELLAMONIE - TRST
LASTNIK F. BOLAFFIO
via Gitalani 42 (Sv. Jakob)
Gorica — Flegel, Via O. Carducci 9

Insertirajte v „Edinosti“

Inteligentni kupci se ne ustrašijo dolge poti, ker vedo, da je samo v prodajalni

„LA BLOCCHISTA TESSILE“

Trst - Via Madonnina 8
najboljše blago po najnižjih cenah.

La Bloccista Tessile, Trst, Via Madonnina 8.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

PODRUŽNICA V TRSTU

Glavnica in rezerve Dinarjev 60.000.000.—. Telef. 5-18, 22-89

Obreštuje vloge na vložnih knjižicah po 4% na tekočih računih in vezane vloge najpovoljnije po dogovoru. - Prejema DINARJE in drugo tujo veljavo na tekoči račun po najugodnejših pogojih.

Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

POSREŽNICE: GORICA, rečice, Celje, Ceranovci, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Novo mesto, Ptuj, Rakec, Sarajevo, Slovenjgradec, Spilj, Šibenik. - Slovenska čistožrtava - Rožniška Slatina.

Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo.

Blagajna je odprta od 9^h-12^h in od 14^h-16

Trgovsko-obrtna zadruga

TELEFON 16-04. V Trstu TELEFON 16-04.
redistribvovana zadruga z neomčlenim jamstvom

Via Milano št. 20, pridružitve (vojal XXX oktobra)

Obreštuje hranilne vloge po 4%

Večje vloge, vezane na odprto, po dogovoru. - Trgovcem in obrtnikom omogoča izločitev čekovne račune. - Davki na obrski plačevanje zavod sam.

Izvršuje nakazila pod ugodnimi pogoji za Jugoslavijo in ostale inozemske trge.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v DINARJIH ter jih obreštuje najugodnejše. - Daje posojila na meščno poročilo in zastavo vrednostnih papirjev ali dragocenosti. - Iskoprta trgovske celine.

Uradne ure od 9. do 12. in pol dopoldne in od 2. in pol do 4. popoldne.

ZLATARNA Albert Povh

Trst, Via Mazzini 48
kupuje kroue po 1'46
Popravlja in prodaja zlatarstvo.

FALCERI LUIGI

ZALOGA POHIŠTVA
Trst, Via Feneraria 10 (skladnišče) in 12, I. nadst.

Poročne sobe, orohove, bukovne, topolove, kostonjeve, mahagonijeve itd. Lakirano kuhinjsko pohištvo z mramorjem ali brez tega. Zimnice z žimo ali volno. - Vzmeti od L. 60.— naprej. 506
Prodajajo se tudi posamezni kosi.
— Najnižje cene v Trstu. —

VELIKI DOHODI

POHIŠTVA
dunajski tip, navadni in luksuzni, po zelo znižanih cenah.

R. CAMPONOVO

Viale XX Settembre 33

KURJA OČESA

se odpravijo
tako
z mazilom

FARMACIA SPONZA, Trst, V a Tor S Piero 10
Pazite na ponaredbe. — Dobiva se v vseh lekarnah po znižani ceni L. 3.—

TOVARNIŠKE CENE!
Telef. 4128
Provtina, zlatarstva, kvallita

POTREBŠČINE
za
kovače, mehanike
in mizarje

PELLER, KAHAN & C.
d. o. o. z.
Trst, Via S. Nicolò št. 12
Lastna skladišča v prosti hiši
TOVARNA REMSCHEID - NEMČIJA